

Kansallisen demokraatiohjelman 2025 valmistelu- ja koordinoitutyöryhmän asettaminen

Asettaminen

Oikeusministeriö on tänään asettanut kansallisen demokraatiohjelman 2025 valmistelu- ja koordinoitutyöryhmän. Työryhmän tehtävänä on koordinoida valtioneuvoston demokraatiopolitiikkaa ja valmistella pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa linjattua poikkihallinnollista demokraatiohjelmaa.

Toimikausi

19.12.2019 - 31.3.2023

Taustaa

Valtioneuvoston toteuttaman demokraatiopolitiikan tavoitteena on vastata demokratiaan liittyviin ajankohtaisiin haasteisiin ja tällä tavalla edistää sekä konkretisoida kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista perustuslain 14 §:n 4 momentin mukaisesti. Vuonna 2014 valmistuneessa demokraatiopoliittisessa selonteossa (VNS 3/2014 vp) sekä vuosina 2017-2019 toteutetussa demokraatiopoliittisessa toimintaohjelmassa (OM 7/2017) korostettiin, että edustuksellisen demokratian lisäksi tarvitaan osallistuvaa ja suoraa demokratiaa. Uudenlaiselle vuoropuhelulle ja yhdessä tekemiselle tunnistettiin selkeä tarve. Myös erilaisten lähi- ja paikallisdemokratian muotojen arvioitiin kasvattavan merkitystään. Keskeisenä pidettiin eri väestöryhmien yhdenvertaisen osallisuuden ja tehokkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien huomioimista.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmassa (2019:23) linjataan, että käynnistetään vuoteen 2025 ulottuva hallinnonalat ylittävä demokraatiohjelma, jossa kehitetään kouluopetusta ja koulujen toimintakäytäntöjä ja tuetaan lasten ja nuorten valmiuksia vaikuttaa omassa lähiympäristössään sekä laajemmin yhteiskunnassa. Kehitetään vaali- ja puoluejärjestelmää ja kansalaisaloitejärjestelmää. Lisäksi vahvistetaan ulkopuolisuutta kokevien osallistumista, kansalaisjärjestöjen autonomian ja toimintaedellytysten turvaamista sekä lähidemokratiaa.

Hallitusohjelman mukaisesti demokraatiohjelmalla edistetään aktiivisesti monipuolisia ja vaikuttavia osallistumisen mahdollisuuksia ja suoran demokratian keinoja. Lisäksi etsitään keinoja kytkeä pop-up-tilaisuudet ja kevytosallistuminen politiikkaan ja poliittiseen keskusteluun.

Hallituksen tavoitteena on turvata osallisuuden ja monimuotoisen kansalais-toiminnan edellytykset valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Hallitusohjelmaan on kirjattu kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten vah-

vistaminen, järjestötoiminnan autonomisuuden turvaaminen, eriarvoisuuden torjunta sekä yhdenvertaisen ja aktiivisen kansalaisosallistumisen edistäminen.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on:

1. koordinoida valtioneuvoston demokradiapolitiikkaa ja hallitusohjelmassa linjattua poikkihallinnollista demokradiaohjelmaa. Kansallinen demokradiaohjelma 2025 toimii sateenvarjona eri ministeriöiden hallituskaudella toteutettaville demokradiahankkeille. Työryhmä seuraa hankkeiden etenemistä, laatii yhteenvedon toteutetuista toimenpiteistä hallituksen puoliväliarviota varten ja tekee esityksen tarvittavista lisätoimenpiteistä;
2. selvittää miten demokradiataa ja osallisuutta koskevat teemat voitaisiin sisällyttää julkisen hallinnonstrategiaan
3. edistää hallitusohjelmassa linjattuja kokeiluja uusista osallistumisen muodoista (verkkovaltuustot ja pop-up tilaisuudet) ja tukea osallistumisoikeuksien toteuttamista (käyttäjädemokradiata, kansalaisraadit, haastattelut, osallistuva budjetointi);
4. laatia ehdotus politiikan avoimuuden ja osallistumismahdollisuuksien lisäämisestä sekä selvittää keinoja kansalaisjärjestöjen varainhankinnan tukemiseksi ja kansalaisjärjestöjä häiritsevän byrokraatian purkamiseksi;
5. selvittää miten nuorten kuulemisvelvoitetta voidaan vahvistaa sekä miten kuulemiskäytäntöjä ja työkaluja nuorten kuulemisen edistämiseksi tulisi kehittää;
6. tehdä muut tarpeelliseksi katsomansa ehdotukset koskien demokradiatan kehittämistä.

Kustannukset ja rahoitus

Valmistelu- ja koordinaatioryhmä hoitaa tehtävänsä virkatyönä. Työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita. Kokouksiin liittyvät matkakustannukset voidaan korvata kulloinkin voimassa olevan valtion matkustus säännön mukaisesti. Mahdollisten asiantuntijapalkkioiden korvaamisesta päätetään erikseen. Työryhmän kustannukset maksetaan momentilta 1500131001.

Organisointi

Työryhmän kokoonpano

Kansliapäällikkö Pekka Timonen, oikeusministeriö (pj.)
 Yksikönpäällikkö Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö (vpj.)
 Neuvotteleva virkamies Johanna Nurmi, valtiovarainministeriö
 Neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, valtiovarainministeriö (varajäsen)
 Kehitysjohtaja Harri Martikainen, sisäministeriö
 Hallitusneuvos Hanna Helinko, sisäministeriö (varajäsen)
 Erityisasiantuntija Pekka Alhojärvi, maa- ja metsätalousministeriö
 Hallitussihteeri Ilkka Ojala, puolustusministeriö
 Esittelijä Katariina Kuhanen, puolustusministeriö (varajäsen)
 Projektipäällikkö Anju Asunta, ympäristöministeriö
 Ympäristöneuvos Matti Laitio, ympäristöministeriö (varajäsen)

Erityisasiantuntija Tommi Nieppola, liikenne- ja viestintäministeriö
 Talousjohtaja Jaana Kuusisto, liikenne- ja viestintäministeriö (varajäsen)
 Ihmisoikeus- ja demokratiasuurlähettiläs Rauno Merisaari, ulkoministeriö
 Kehityspolitiikan neuvonantaja Johanna Jokinen-Gavidia, ulkoministeriö
 (varajäsen)

Opetusneuvos Anna Mikander, Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Ohjelmaneuvos Sirpa Kekkonen, valtioneuvoston kanslia
 Yksikönpäällikkö Jouni Varanka, valtioneuvoston kanslia (varajäsen)
 Sosiaalineuvos Eveliina Pöyhönen, sosiaali- ja terveysministeriö
 Johtaja Jaska Siikavirta, sosiaali- ja terveysministeriö (varajäsen)
 Lainsäädäntöneuvos Laura Holkko, työ- ja elinkeinoministeriö
 Neuvotteleva virkamies Anu Laitinen, työ- ja elinkeinoministeriö (varajäsen)
 Erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Sihteerit:

Erityisasiantuntija Liisa Männistö, oikeusministeriö
 Asiantuntija Mia Luhtasaari, oikeusministeriö

Työryhmä voi asettaa alatyöryhmiä, kuulla asiantuntijoita ja hankkia tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä.

Tasa-arvon toteutuminen kokoonpanossa

Nimeämispyyynnössä pyydettiin huomioimaan laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) nimeämällä mahdollisuuksien mukaan sekä nais- että miesehdokas. Työryhmän kokoonpano vastaa kyseisen lain vaatimuksia sekä jäsenten että varajäsenten osalta.

Anna-Maja Henriksson
 oikeusministeri

Johanna Suurpää
 osastopäällikkö, ylijohtaja

JAKELU

Työryhmän puheenjohtajisto, jäsenet ja varajäsenet

TIEDOKSI

Oikeusministeriö
 - hankerekisteri / Hankeikkuna
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Puolustusministeriö

Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Ympäristöministeriö